

Forfatter: Rode, Helge

Titel: Hav og Strand

Citation: Rode, Helge: "Hav og Strand", i Rode, Helge: *Ariel. En Digtsamling*, 1914, s. 101.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-rode_04-shoot-workid60061/facsimile.pdf (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Ariel. En Digtsamling

HAV OG STRAND.

DEN DRUKNEDE.

I.

Bølgen bar noget mod Strandens Bred
og den rullede det ind i sin hvide Bræm
og den vikled det ud og lagde det ned
og saa var den druknede Mand kommen hjem.

Kommen hjem igen til den samme Kyst
hvor han sprang mod Bølgen og lo af Lyst,
kommen hjem til sin Hustru, som saa derpaa.
Og blev til Enke, imens hun saa.

Det er Morgen snart og det var igaar.
Det er knapt et Døgn, som vi Alle ved.
Det er mer for ham. Det er tusind Aar.
Det er mer endnu. Det er Evighed.

Som en grufoldt vaad og erfaren Mand
med en bundløs Viden om Livets Kaar,
kom han tavs iland paa den samme Strand,
men med blodigt Saar og med Tang i sit Haar.

II.

Det er Morgen snart og det var igaar.
Er det samme Bølger, som endnu slaar,
der bød deres lokkende Friskhed frem?
Er det samme Bølger, som bar ham hjem?

Et Bad i Bølgen, en Leg, en Fest,
i Brændingsbrus og i Sommerblæst.
En Leg, mens hundrede Mand saa til,
som man ser paa det festlige Friluftsspil.

Men hvad var det han skreg? Det var ikke Leg!
Det var ikke Fest. Han blev bleg og skreg.
Han blev bleg og skreg dette lange Skrig,
der er som en Streg mellem Liv og Lig.

Det var drøjt at se til, selv for fremmed Mand
se til dette Spil fra den sikre Strand
til der ikke var noget mere at se,
fordi der var sket, hvad der kunde ske.

Den hele forfærdede Flok gik hjem.
Gik hjem til Middagen Klokken fem.
Men En gik hjem til et hjemløst Hus,
Mens den Døde drev udad i Sus og Dus.

III.

Man siger, naar Menneskers Sorg er kort,
om døde Mænd, at de rider fort;
men det hedder tilsøs, som et Faktum blot,
at druknede Mennesker flyder godt.
Der er Forskel paa levende Mand og død.
Der er Forskel nok paa den samme Krop.
Den levende sank; men den døde flød.
Da du først var død kom du op! Hejhop!

Og du flød mod Øst og du flød mod Vest.
Det er ligegyldigt med Strøm og Blæst.
Og du skylled mod Syd og du skvulped mod Nord.
Det er ligegyldigt, kun Ord, kun Ord!
Paa langs eller tværs — Ret op og paa Sned
og frem og tilbage og vidt og bredt
med Næsen op og med Næsen ned.
Kommer ud paa Et. Kommer ud paa Et.

Og Sol gik under og Maane frem
med Glød og Glans over Bølgens Bræm,
men Bølgen var død, som Manden der flød.
— Det er ligegyldigt med Glans og Glød!
Du har rejst paa Kaos, som Bølgens Nar,
hvor der ikke er før og efter og nu
og intet Spørgsmaal og intet Svar
for Bølgen er lige saa død, som du.

Der er intet saa ensomt og dybt forladt
som en Død, der driver tilhavs ved Nat,
i det vilde Virvar af Sprøjt og Skum
paa det golde Stof i det øde Rum.
Ja det er, som der lød fra Bølgernes Skød
i de levendes Øren en dump Melodi.
Han er mere død end en anden Død:
Han er lige saa bundløst død som vi.

IV.

Det er Morgen snart, og det var igaar
maaske, han kyssed sin Hustrus Haar.
Det er fjernt, det er mere end tusind Aar.
Det er længer siden, det var igaar.

Kommen hjem igen til den samme Bred,
hvor vor Dag er blid, og vor Nat er Fred,
hvor vi vaagner ved Gry, som vi sovner ved Kveld
hos et Hjerte, som bare vil os det vel.

Men hun græder nu. Hun er blind af Graad.
Og sin Tunge bider hun med sin Tand.
Og du selv er end mere blind og vaad.
Og dit døde Ansigt bider i Sand.

Maane du ser, saa alvidende ud
med den lukkede Mund, forfærdet og stum,
som kunde du bringe et hemmeligt Bud
fra det, som er skjult bag det øde Rum.

Som voved du ikke at bringe det Bud
der bleged din Kind og forfærded din Aand.
— Fjernt borte fra os staar den store Gud.
Han tabte vor Verden ud af sin Haand.

Men styrt kun! Styrt i det øde Rum,
De levende klager; men hvad der end sker,
Den døde er stille og stor og stum.
Den døde, han skal ikke styrte mer.

HOLGER DRACHMANN'S URNE

Verden! Lad nu min Aske i Ro.
Den fandt sit Sted.
Vil Havet vriste den af din Klo
saa gaar jeg med.

Vil Bølgen søge min sidste Havn.
Lad den faa Lov.
Jeg kaldte paa den med Brodernavn
imens du sov.

Jeg sendte Bud med den vaade Vind,
som græd og lo.
Du husker ikke vort Brodersind.
Den svared jo.

Den gav mig Svar med sin dybe Røst,
at vi var to
som længtes ind mod hinandens Bryst.
Lad os i Ro.

Lad Havet vokse. Lad Vande gro
og bryde frem.
Lad Bølgen bygge den sidste Bro,
saa gaar jeg hjem.

Lad skylle, skumme den Nat, saa lang
ind til mit Bo.
Da kyskes jeg af min egen Sang.
Lad mig i Ro.

Den Haand, som binder er haard og trang.
Den gør Fortræd,
for Livets skærende Skratteklang
er altid med.

Da Hav og Himmel gik ind paa Land
med Haardt mod Haardt.
De søgte mig i den hvide Sand.
I bar mig bort.

Men der var to, som I da bedrog.
— Jeg vil derhen.
Den vilde Bølge, som vrede slog
den var min Ven.

Den slog sin Lab imod Jordens Klo
og slog den lam.
Min vilde Broder, som var mig tro,
giv mig til ham.

Han kommer endnu en sidste Gang
og bygger Bro.
Jeg synger i Natten min Svanesang,
saa faar jeg Ro.

ATLANTIS

Se Havet ruller sine tunge Masser
bort, bort og kommer ingensinde bort.
Titusind Rygge gaar mod Horisonten,
en Hær, paa Vandring nedad Jordens Runding.
Titusind mylrer op hist bag dens Rand
og kommer hid, en Hær paa Vandring hid.
Hør Stormen hidser dem, de rejser Børster,
titusind Rygge rejser hvide Børster,
og tærner snerrrende imod hinanden.

Men over alle hæver sig en Jætte
højt pressed op af andre Jætters Stormgang
og med et Brøl udsprøjter den sin Kraft
og synker saaret, dødeligt i Dybet.
Og atter vokser den i bjergstor Højde,
kun for at brøle ud paany sin Død.
Her er ej andet end at stige, synke,
og intet andet Liv end straks at dø.
Se Bølger skyller tungt henover Bølger,
udsletter Bølger og forgaar derved.

De mødes Bryst mod Bryst og splintres, knuses.
De bukker under, suger og opsluger
hinandens Kraft og svinder hen i Ødet,
og Bølger ruller over deres Grav.
Bjerg synker ned i Dal. Dal føder Bjerge,
som flyder hen i Hvirvelsugets Fraade.
Se Kaos kæmper vildt kun for at døde
sig selv og gøre Ende paa sin Væren,
og maa bestandig rejse sig paany,
kun for at knuses af sin egen Vrede.

II.

Stormen skreg til de sorte Skyer:
Iad Fjendskab raade i Verdensrummet.
Lad Freden flygte, lad Hadet rase.
Fald Himmel ned paa det øde Hav!

Nu pidsker Regnen i tætte Straaler
de sorte Rygge, de hvide Børster
og Stormen hujer og hviner: Tir dem!

Ariel.

Pisk deres Snuder med snertende Piske.
Pisk deres Ganer, naar Gabet aabnes,
og lad dem smage og sluge sig selv.
Blind deres Blindhed med piskende Blindhed.
Svulm nu og voks af din egen Tomhed.
Ras mod dig selv!

Intet giver jeg. Intet faar du
uden dit eget. Uden dig selv.
Sprøjt kun imod mig,
Du faar det tilbage,
Stumhed til Stumhed,
Klage til Klage.
Hæv nu din Røst!

Hæv nu din Røst
og opslug dit Ekko.
Øde, Blindhed og Stumhed din Lod.
Stumhed din Lod!

III.

Er det din tusindaarig gamle Klage
som stiger op fra Dybet nu Atlantis?
Der hvor du engang var?

Nu er vor Himmel lav; men lavere er din!
og mere tæt staar Regnen paa din Grund.
Dens Straaler gik i Et —
og staar saa fast som Klippe.
Dens grønne Mørke blinder vore Blikke.
Titusind Favne Vande tynger nu
dit brede Land Atlantis,
og Lysct naar dig ikke.

Ej heller Stormen naar dig nu Atlantis.
De vilde Bølger ved du intet om.
Stenstille med en tusindaarig Dødsro
staar Havets sorte Masse paa din Grund.

Men der, hvor nu din Himmel holder op
og vor begynder.
Der raser din forglemte Vaandes Jammer.

IV.

Dernede voksed skyggefulde Skove.
O nævn dem ikke!
og stolte Byer kroned Bjergets Tinde
og smiled venligt paa de grønne Sletter.
O nævn dem ikke!

Den Vind, som susede i Skovens Blade,
bar dine Suk fjernt bort i Rummets Dybder,
og naar dig aldrig mer.
De store Skove blev til Sand, kun Sand —
End ikke Mindet om dem kaster Skygge.

De runde Bjerge sank i Jordens Ildgab
og Byer kasted sig plat ned paa Jorden
som om de vilde skjule deres Ansigt.
I Sandet er de udstrakt. Svundet hen!
Søg ikke efter dem.
De mindes ej sig selv.

Sand, Sand, kun Sand. Atlantis
som bærer paa din tunge Himmels Byrde.
Til Sand blev alt. Til Sand blev ogsaa Mindet.
Det dryssed bort imellem Folkets Fingre
og Vinden tog og vejrede det bort.
Ja, det er længe siden, længst forglemt,
men vi heroppe ser endnu
din sorte Himmel fraade vildt imod os,
som kræved den vort Liv, vort Liv i Offer.

V.

Idag er Havets Flade blank og stille
og drømmer, ak saa blide blanke Drømme
om Himlens Blaa, om Sol og hvide Skyer.

Dernede voksed skyggefulde Skove
og stolte Byer kroned Bjergets Tinde
og Vinden ilede igennem Kornet,
som bølged hen i lange, lyse Smil.
Og Blomster glimrede i Dug ved Morgen
og vendte deres Ansigt imod Solen,
som græd de Glædesgraad ved Lysets Komme,
og Bække risled ud i brede Floder,
og Floder randt i Ro den vante Vej.

Det store Kredsløb randt i Ro sin Vej,
forkyndende at alt var saare godt,
og Landet skinned, blinked, glimted. glitred
i Dagens Lys, i Himmelblaaets Mildhed,
og Nattens Maane kasted Guld i Vandet.

Den samme store Sol og samme Maane
og samme klare Stjernerne fjerne Baner
var ogsaa dengang Undere af Ælde.

Og dine Piger gik og sang. Atlantis!

VI.

Atlantis! — Ak dine Piger gik
nedover Bjerget i Klynge,
naar Aftensolen var fjern Musik
de svared den med at synge.

De fyldte ved Brønden de slanke Kar,
bar dem paa Hovedets Klæde
og vandrede hjemad, Par efter Par,
til Aftenens rolige Glæde.

De laa ved Floden og skyllede Lin
rent i de rindende Vande.
De plukkede Druer og persede Vin
og gød i den sølvblanke Kande.

De stod foran Spejlet og flettede Haar
aarle, de dugfriske Stunder. —
— Atlantis! Jeg synes det var igaar,
din Herlighed gik under.

AFTEN VED KRISTIANIAFJORDEN.

De hvide Baade skinner, lig en Sommerfuglestimlen
paa Fjordens blanke Flade af Sølv og Perlemor.
Den faar sin Glans af Lyset og gaar i Et med Himlen,
for Himlen er et Lyshav og den, en Himmelfjord.

Det røde Hus paa Øen blev ved Aftensolens Naade
tændt luende i Brand og det sænker nu sin Glød
ned i de blide Vande iblandt de hvide Baade,
og varsomt værner Fjorden, hvad den tager i sit Skød.

De nære Bjerges Bølger, blaaner bort i det Fjerne,
hensvindende i Himlens og Havets Perleskær,
men dybt i Rummet blomstrer nu den rige Sommerstjerne,
mens Byens Lygter kogler, kommer Stjernen ganske nær.

Jeg øjner noget ældet ved dette nye Møde
med en Skønhed, der er ung, som en udødelig Gud.
Det er de svundne Tider og de Venner, som døde,
der skimtes nu i Skyggerne som Pletter og som Brud.

Men Sommernattens Glød og ufattelige Hvidhed
— endnu er Sjælen aaben for dens Sang og dens Brod.
Den stille Storm af Higen i denne vilde Blighed
er endnu i mit Hjerte — min Trang og min Lød!

Der lyser Skær af Flammer, som ej tilhører Jorden
og fjerne dybe Røster vil besætte min Mund.
Jeg gløder i en Skønhed, der kommer dybt fra Fjorden,
som laa min Ungdoms Længsel og brændte paa dens Bund.

BADESTEDET VED VINTER.

Nu ligger den øde, den hvide Strand,
og tavs og forladt er den blege Klit
alene med Himlen, med Vind og Vand
strakt ud som den, der har længst udstridt.
Det hvisker fra Strand, det mumler fra Sti:
Forbi, forbi.

Hvad blev der af alle de slentrende Skridt?
Af Latter, som lød? Af Blikke og Ord?
Af Farver, som lyste paa Strandens Hvidt?
De kom og de gik og der blev intet Spor.
Al Sommerens Leg var flygtig og kort,
foer hen, svandt bort.

Det var jo saa fint og saa glat og let,
og intet var tungt og intet hvast,
saa aalesmidigt, at intet Net
kunde fange og holde det fast.
Henvejred i Rummet og fjernt og forbi.
Nu er du fri!

Men Vinden gaar ikke til Ro idag,
maa sysle med den, som har længst udstridt,
gaar hen over Sandet med hastige Jag
og pusler travlt i den blege Klit.
Stryg over mit Haar og stryg over min Hud.
Slet ud. Slet ud!

Urolig, som pint af et Mareridt,
er Klittehalmen, det stride Straa.
vil ryste sig rent, vil gøre sig frit,
som var der noget, det husked paa,
en Byrde, som tynged, et Minde, som bed.
Traadt ned. — Traadt ned.

Stryg over! Slet ud og stryg over igen.
Rens ud og løs op, hvad der klæber ved.
Lad svinde i Rummet og vejres hen
og giv mig min ensomme store Fred.
Kom hid og gaa did, langmodige Vind.
De spandt mig ind.

Traadt ned af alle de lette Fjed
og bunden af alle de flygtige Ord,
indspunden og spottet min store Fred
af Blikke og Ord og et Virvar af Spor,
Befri mig og løs mig, du rene Vind,
af dette Spind.

VED STRANDEN.

I mod de blege Klitters
saa vinterkolde Pande
gaar sagtelig smaa Bølger
ind fra de store Vande.

Naaet frem,
næsten brudt.
Sukke tyst
og tilslut
briste.

Saa sære Runer tegnes
og slettes i et Lune;
men andre Bølger kommer
og tegner samme Rune.

Brist i Skum
Perle trill
Svind i Luft
Boblespil.
Borte.

Og Bølgen hvisker sagte
et Ord, som ingen fatter;
og andre Bølger kommer
og hvisker, hvisker atter.

Brist i Skum

Perle tril!

Svind i Luft

Boblespil.

Borte.

Det er som Bølgen vilde
udsige, hvad den vidste,
men Ordet naar kun Læben
og maa bestandig briste.

Brist i Skum

Perle tril!

Svind i Luft

Boblespil.

Borte.

Men alle de smaa Bølger,
som sagtelig maa vandre,
de hvisker om de døde,
som venter paa os andre.

Fjernt er nær.
Kom ihu!
Her er vi.
Der er du.
Vente.

